Lietas Nr. C07075315

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Aizkrauklē, 2015.gada 17.decembrī

Aizkraukles rajona tiesa:

tiesnese J.Bebriša

ar tiesas sēdes sekretāri I.Šali,

piedaloties prasītājai /pers. B/ un juridiskās palīdzības sniedzējai zvērinātai advokātei Ausmai Rozenbergai un atbildētājam /pers. C/, izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. B/ maza apmēra prasībā pret /pers. C/ par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu.

Aprakstošā daļa

2015.gada 24.augustā /pers. B/ (turpmāk – prasītāja) cēlusi Aizkraukles rajona tiesā maza apmēra prasību pret /pers. C/ (turpmāk – atbildētājs) par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu 2000.gada 28.martā dzimušā dēla /pers. D/ uzturam.

Prasības pieteikumā prasītāja norādījusi, ka atbildētājs nesniedz materiālo palīdzību bērna uzturēšanai. Ar Madonas rajona tiesas 2001.gada 20.decembra spriedumu civillietā Nr.C2308031 no /pers. C/ piedzīti uzturlīdzekļi 10 Ls apmērā, ko prasītāja saņem no Uzturlīdzekļu garantijas fonda. Dēls /pers. D/ mācās /Nosaukums/ /numurs/.klasē. Dēlam nepieciešams aprīkojums sporta (skeitborda) nodarbībām, apavi, apģērbs. Prasītājai līdzekļi ir nepietiekoši, lai varētu viena uzturēt bērnu. Lūdz palielināt uzturlīdzekļu apmēru un piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus dēla /pers. D/ uzturam 108 EUR mēnesī, bet ne mazāk kā Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumos Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" noteiktajā apmērā līdz bērna pilngadības sasniegšanai, sākot no prasības iesniegšanas dienas. Lūdz pieņemt pagaidu lēmumu par uzturlīdzekļu piedziņu līdz sprieduma taisīšanai lietā.

Prasība pamatota ar Civillikuma 179.panta pirmo, otro, piekto un sesto daļu, Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu, 238.panta otro daļu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītāja nevēlas lietas iztiesāšanu tiesas sēdē.

Atbildētājs /pers. C/ rakstveida paskaidrojumā norāda, ka prasību neatzīst. Atbildētājs norāda, ka prasītāja /pers. B/ nerūpējas par kopīgo dēlu /pers. C/, kurš dzīvo ar atbildētāju un atrodas atbildētāja aprūpē. Dēls /pers. D/ dzīvo kopā ar prasītāju, bet uzturlīdzekļus prasītāja saņēma par abiem bērniem. Atbildētājs vērsies ar prasību par uzturlīdzekļu piedziņu no /pers. B/ dēla /pers. C/ uzturam, /pers. B/ uz tiesas sēdēm neieradās un uzturlīdzekļus nemaksāja, līdz ar to atbildētājs neuzskata, ka viņam būtu jāturpina maksāt uzturlīdzekļi dēlam /pers. D/. Atbildētājs vēlas, lai lieta tiktu iztiesāta mutvārdu procesā *(lietas 17.-18.lapa)*.

Ar Aizkraukles rajona tiesas tiesneses 2015.gada 30.septembra lēmumu civillietas izskatīšana noteikta iztiesāšanai tiesas sēdē mutvārdu procesā.

Tiesas sēdē prasītāja /pers. B/ prasību uzturēja un paskaidroja, ka dēla /pers. D/ uzturam no atbildētāja saņem uzturlīdzekļus pēc izpildu raksta 10 Ls jeb 14,23 EUR mēnesī. No valsts saņem bērna pabalstu 34 EUR mēnesī. Pārējie bērni ir pilngadīgi un paši sevi apgādā./pers.D/mācās /Nosaukums/ /numurs/.klasē. Uz skolu pirmdienās, piektdienās autobuss ir par brīvu, bet, ja dēls saslimst vai citās dienās jābrauc mājās, autobusa biļete ir 2,30 EUR. Skolā dēlam ir brīvpusdienas. Viņa gādā apģērbu, skolai nepieciešamo, kā arī pārtiku. Pati pastāvīgu darbu nestrādā, ir tikai pagaidu darbi, kā arī ir piešķirts trūcīgas ģimenes statuss. Nekādus pabalstus tagad nesaņem. Lūdz palielināt uzturlīdzekļu apmēru no 24.augusta valstī noteiktajā minimālajā apmērā.

Atbildētājs /pers. C/ tiesas sēdē prasību par uzturlīdzekļu piedziņu neatzina. Atbildētājs paskaidroja, ka viņam nav finansiālu iespēju maksāt dēlam /pers. D/ uzturlīdzekļus 108 EUR mēnesī. Viņš vidēji nopelna strādājot mežā kā pašnodarbinātais 250 līdz 300 EUR. Ienākumi nav pastāvīgi. Nekustami īpašumi un transportlīdzekļi nepieder. Atbildētājs norādīja, ka prasītāja /pers. B/ nerūpējās par kopīgo dēlu /pers. C/, kurš dzīvoja ar atbildētāju līdz pilngadībai. Uzskata, ka prasītāja naudu nopīpē un nodzer. Ja prasītāja nav spējīga dēlu uzturēt, viņš to var ņemt pie sevis. Uzskata, ka prasītājai būtu jāsāk strādāt pašai. Viņš īrē māju un maksā par īri 100 EUR mēnesī. Viņam ir jāuztur sava ģimene. Viņa apgādībā ir arī meita /pers. J/, 12 gadus veca, mācās /Nosaukums/ /numurs/.klasē. Meitas uzturēšanai iziet kaut kur 100 EUR mēnesī. Autovadītāja tiesības viņam ir, bet automašīna, ar kuru atbraucis uz tiesas sēdi pieder audžumeitai.

Motīvu daļa

Noklausījusies prasītājas un atbildētāja paskaidrojumus, novērtējusi lietā esošos materiālus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnīgi.

2000.gada 28.martā dzimis /pers. D/. Bērna vecāki ir /pers. C/ un /pers. B/ *(lietas 8.lapa)*.

No prasītājas pārstāves paskaidrojuma un Neretas novada pašvaldības izziņas *(lietas 9.lapa)* izriet, ka bērns dzīvo kopā ar prasītāju un viņa veic bērna aprūpi un uzraudzību.

No lietas materiāliem redzams, ka ar Madonas rajona tiesas 2001.gada 20.decembra spriedumu civillietā Nr.C2308031/803/01 no /pers. C/ par labu /pers. B/ piedzīti uzturlīdzekļi 10 Ls apmērā ik mēnesi katram bērnam, bērnu Raimonda, personas kods /personas kods/, /pers.E/s, personas kods

/personas kods/, /pers.F/, personas kods /personas kods/, un /pers.D/, personas kods /personas kods/, uzturēšanai *(lietas 15.lapa)*.

Prasītāja algotu darbu nestrādā. No Neretas novada pašvaldības sociālā dienesta 2015.gada 4.decembra izziņas Nr.568 izriet, ka /pers. B/ ģimenei laikā no 2015.gada 1.decembra līdz 2016.gada 29.februārim piešķirts trūcīgas ģimenes (personas) statuss *(lietas 29.lapa)*.

No atbildētāja paskaidrojumiem tiesas sēdē izriet, ka viņš ir pašnodarbināta persona, strādā mežā un nopelna vidēji 250 EUR - 300 EUR.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 2.panta pirmā daļa nosaka, ka bērnam kā fiziski un intelektuāli nenobriedušai personai vajadzīga īpaša aizsardzība un gādība. Šī likuma 10.pants paredz bērna tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību, katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

Civillikuma 179.pants nosaka, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu nebeidzas, ja bērns nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem. Minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumi Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" nosaka, ka valstī noteiktais minimālais uzturlīdzekļu apmērs bērnam līdz 7 gadu vecumam ir 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet no 7 līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas. Minimālā darba alga 2015.gadā ir 360 EUR mēnesī. Līdz ar to minimālais uzturlīdzekļu apmērs, kas jānodrošina katram no vecākiem bērniem līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai ir 90 EUR, savukārt bērnam no 7 gadu vecuma līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai uzturlīdzekļu apmērs ir 108 EUR apmērā.

Tā kā prasītāja lūdz uzturlīdzekļu apmēru palielināt līdz valstī noteiktajam minimālajam apmēram, līdz ar to tiesa nevērtē atbildētāja spējas un finansiālās iespējas tos maksāt. Uzturlīdzekļus minimālajā apmērā saviem bērniem ir jāspēj nodrošināt katram vecākam, neatkarīgi no vecāka mantas stāvokļa un spējām uzturēt bērnu. Vecāku pienākums apgādāt nepilngadīgu bērnu ir absolūts, un bērnam ir jānodrošina iespēja saņemt pienācīgu uzturu, medicīnisko aprūpi, mājokli, attīstīt savas fiziskās un intelektuālās spējas atbilstoši savam vecumam un interesēm. No atbildētāja paskaidrojumiem arī redzams, ka sava bērna /pers. J/ uzturam atbildētājs izlieto apmēram 100 EUR mēnesī, kas ir ekvivalents uzturlīdzekļu apmēram, kādu noteikusi valsts minimālajā apmērā, kādu lūdz piedzīt prasītāja un kāds būtu jāsaņem arī atbildētāja dēlam /pers. D/.

Tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļu apmērs ir palielināms un no atbildētāja /pers. C/ piedzenami uzturlīdzekļi bērna /pers. D/ uzturam valstī noteiktajā minimālajā apmērā, t.i., 108 EUR mēnesī, bet ne mazāk kā 30% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas. Tas nozīmē, ka, palielinoties valstī noteiktajai minimālajai darba algai, attiecīgi palielinās uzturlīdzekļu apmērs.

Prasītāja lūgusi palielināt uzturlīdzekļu apmēru no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas – 2015.gada 24.augusta. Civilprocesa likuma 1.pants paredz, ka katrai fiziskai un juridiskai personai ir tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā. Dotajā gadījumā prasītāja ir vērsusies savu aizskarto tiesību aizsardzībai tiesā ar prasības pieteikumu 2015.gada 24.augustā, un, ņemot vērā judikatūru (Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 29.augusta spriedums lietā Nr.SKC-556), uzturlīdzekļu apmērs palielināms no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas – 2015.gada 24.augusta, kā to ir lūgusi prasītāja. Tādejādi, sākot no 2015.gada 24.augusta līdz 2015.gada 16.decembrim piedzenama no /pers. C/ par labu /pers. B/ nesamaksātā uzturlīdzekļu starpība dēla /pers. D/ uzturam 93,77 EUR mēnesī, bet no 2015.gada 17.decembra prasītājas pieprasītā uzturlīdzekļu apmērā.

Uzturlīdzekļu piedziņu bērna /pers. D/ uzturam pēc izpildu raksta, kas izdots, pamatojoties uz Madonas rajona tiesas 2001.gada 20.decembra spriedumu civillietā Nr.C2308031/803/01, veicama par laika periodu līdz 2015.gada 16.decembrim, un pēc pilnīgas izpildes izpildu raksts anulējams.

Prasītāja lūgusi pieņemt pagaidu lēmumu par uzturlīdzekļu piedziņu līdz sprieduma taisīšanai lietā.

Civilprocesa likuma 238.panta otrā daļa paredz, ka pēc puses lūguma tiesa var pieņemt lēmumu, ar kuru uz laiku līdz sprieduma taisīšanai par laulības šķiršanu vai laulības neesamību nosaka bērna aprūpes kārtību, saskarsmes tiesību izmantošanas kārtību, uzturlīdzekļus bērnam (..). Tiesa atzīst, ka prasītājas lūgums par pagaidu uzturlīdzekļu noteikšanu nav lemjams, jo tiesas lēmums par pagaidu uzturlīdzekļu piedziņu līdz sprieduma taisīšanai lietā ir pagaidu noregulējums līdz strīda izšķiršanai pēc būtības uz sprieduma taisīšanai lietā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43. panta pirmās daļas 3. punktu prasītāja ir atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas. Atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta pirmās daļas noteikumiem no atbildētāja valsts ienākumos piedzenama valsts nodeva, kas nosakāma saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta „a" apakšpunktu, 35.panta pirmās daļas 6.punktu. Konkrētajā gadījumā ņemams vērā, ka prasītāja lūdz palielināt uzturlīdzekļus, tāpēc valsts nodeva rēķināma no summas, kas ir starpība starp 2015.gada 1.janvāra noteiktā minimālā uzturlīdzekļu apmēra – 108 EUR un iepriekš maksāto uzturlīdzekļu summu, ko konvertējot (10 Ls uz euro), veidojas naudas summa 14,23 EUR apmērā. Tā kā uzturlīdzekļu gada maksājumu summa ir 1125,24 EUR (93,77 EUR, kas ir starpība starp uzturlīdzekļu apmēru mēnesī, reizināts ar 12, kas ir mēnešu skaits gadā), maksājamās valsts nodevas apmērs ir 168,79 EUR (15% no 1125,24 EUR). Turklāt no atbildētāja piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kas saistīti ar tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu, to faktiskajā apmērā - 13,53 EUR *(lietas 2.lapa)*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka sprieduma labprātīgas izpildes termiņu, kas nedrīkst būt garāks par desmit dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Tiesa atzīst, ka atbildētājam daļā par tiesas izdevumu piedziņu nosakāms desmit dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta „a" apakšpunktu, 35.panta pirmās daļas 6.punktu, 42.panta pirmo daļu, 189., 190., 193.,194.pantu, 204.[1] pantu, 250.[25], 250.[27] pantu, tiesa

nosprieda:

prasību par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu apmierināt.

Sākot no 2015.gada 24.augusta līdz 2015.gada 16.decembrim piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. B/, personas

kods /personas kods/, nesamaksāto uzturlīdzekļu starpību 2000.gada 28.martā dzimušā dēla /pers. D/, personas kods /personas kods/, uzturam 93,77 EUR (deviņdesmit trīs *euro*,77 centus) mēnesī.

Sākot no 2015.gada 17.decembra palielināt uzturlīdzekļu apmēru un piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus 2000.gada 28.martā dzimušā dēla /pers. D/, personas kods /personas kods/, uzturam 108 EUR (viens simts astoņus *euro*) mēnesī, bet ne mazāk kā 30% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērna pilngadībai.

Uzturlīdzekļu piedziņu 2000.gada 28.martā dzimušā dēla /pers. D/ uzturam pēc izpildu raksta, kas izdots, pamatojoties uz Madonas rajona tiesas 2001.gada 20.decembra spriedumu civillietā Nr.C2308031/803/01, veikt par laika periodu līdz 2015.gada 16.decembrim, un pēc pilnīgas izpildes izpildu rakstu anulēt.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu 168,79 EUR (viens simts sešdesmit astoņus *euro*, 79 centus) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 13,53 EUR (trīspadsmit *euro,* 53 centus).

Noteikt /pers. C/ sprieduma labprātīgas izpildes termiņu daļā par tiesas izdevumu piedziņu 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 20 (divdesmit) dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas 2015.gada 21.decembra, apelācijas sūdzību iesniedzot Aizkraukles rajona tiesā.

Pilns spriedums sastādīts 2015.gada 21.decembrī.

Tiesnese J. Bebriša